

Bijlage: Zienswijze op de tracéalternatieven, IEA en MER (fase 1)

Deze bijlage is onderdeel van het Regio-advies van de provincies en de betrokken gemeenten in Noord-Brabant en Zuid-Holland. Deze bijlage richt zich op de opgaven in de Zuid-Hollandse gemeenten in relatie tot de tracéalternatieven en de IEA en MER (fase 1). Na een introductie op de gebiedskenmerken van de Zuid-Hollandse Eilanden worden deze verder gespecificeerd met concrete aandachtspunten voor de tracéalternatieven vanuit de Zuid-Hollandse en Noord-Brabantse gemeenten.

Gebiedskenmerken

In de jaren '60 en '70 was er een ingrijpende verandering van de noordgrens van het eiland Voorne-Putten, namelijk de ontwikkeling van het Haven Industrieel complex (met de komst van gedeeltelijk opgespoten terreinen). Aanzienlijke delen van de voormalige gemeenten Zwartewaal, Heenvliet, Geervliet en Spijkenisse moesten daarbij worden prijsgegeven aan de vooruitgang, terwijl de kleine nederzetting Nieuwesluis zelfs geheel van de kaart verdween. Met de verschillende ontwikkelingen met betrekking tot de energie-infrastructuur en transport van gevaarlijke stoffen op het Zuid-Hollandse grondgebied van de vier gemeenten vinden wederom ingrijpende processen plaats.

Wij zijn trots op de Zuid-Hollandse Delta dat zich kenmerkt als een veelzijdig gebied met een rijke historie, een sterke sociale binding en een karakteristiek landschap verbonden met de zee waar rust, ruimte en reuring altijd dichtbij zijn.

De Zuid-Hollandse Delta kent een hoogwaardig landschap met belangrijke landbouwgronden vanwege de vruchtbare (zee)bodem, natuur en de grote mogelijkheden voor (water)recreatie. Daarnaast is het een 'schakelgebied' tussen metropool en land. Op het eiland Voorne-Putten komt deze karakteristieke functie tot uitdrukking met de stedelijke concentratiegebieden Spijkenisse en Hellevoetsluis gelegen in een landelijk gebied.

We willen de Zuid-Hollandse Delta voor de huidige en toekomstige inwoners en gasten behouden om te wonen, werken en te recreëren. Juist ook omdat het bijdraagt aan het bieden van ruimte aan degenen die werken in het Havengebied en aan een aantrekkelijke verblijfsomgeving aan de zuidkant van de Randstad.

Daarnaast zijn er nog enkele aandachtspunten die wij willen uitlichten.

Economie

Tracéalternatief 3 BWA gaat door de vaargeul het Slijkgat. Het Slijkgat is de vaargeul die de havens en het Haringvliet ontsluit naar en van de Noordzee. Een groot deel van de economie van Goeree-Overflakkee is gerelateerd aan de bevaarbaarheid van het Slijkgat. Naast het feit dat het de haven is voor de vissers van het eiland, is ook de visafslag Stellendam daarvan afhankelijk, evenals de aan de binnenhaven van Stellendam gevestigde scheepswerven en de daaraan gerelateerde toeleveringsbedrijven. Het Slijkgat wordt na de aanleg van de Tweede Maasvlakte op 5,50 m diepte gehouden door het Havenbedrijf Rotterdam, in het kader van het daarover voor de aanleg van de Tweede Maasvlakte gemaakte afspraken. Het leggen van een kabel in het Slijkgat zal hinder opleveren voor het scheepvaartverkeer. De geul is niet zo breed en verzandt regelmatig, zodat deze zeer frequent gebaggerd wordt. Een kabel daarin aanleggen zou een verstoring van de bodem opleveren en gevolgen op kunnen leveren die verdere verzanding in de hand werken. Wij pleiten dan ook voor een maatwerk oplossing waarbij onze belangen en gemaakte afspraken gerespecteerd worden.

Voor tracéalternatief BLS 1A geldt dat in de gemeente Oosterhout een leiding richting de Amercentrale/Geertruidenberg staat ingetekend vanaf de buisleidingenstrook ter hoogte van

het buitengebied van Den Hout en bedrijventerrein Weststad. Op bedrijventerrein Weststad zijn veel bedrijven met een hoge energievraag, zoals staal- en betonproducenten, weg en waterbouw en ook veel logistieke bedrijven die graag willen overstappen op waterstof. Een aansluiting op de DRC-waterstofleiding en een bijbehorend distributienetwerk in Oosterhout is een vitaal economisch belang. Indien voor de BLS-variant wordt gekozen wil de gemeente Oosterhout graag vroegtijdig in gesprek over de exacte ligging van stroomkabelleiding, zodat ook een aftakking naar het bedrijventerrein Weststad kan worden gerealiseerd. Daarnaast is voor de gemeente Oosterhout van belang dat potentiële uitbreiding en economische groei van bedrijventerrein Weststad in de toekomst niet wordt gehinderd door tracé BSL 1A en dat een aantasting van het landelijke gebied en beschermd dorpsgezicht bij Den Hout wordt voorkomen.

Recreatie

Verskillende tracéalternatieven passeren gebieden die belangrijk zijn voor de gemeenten in het kader van recreatie. Zo volgt tracéalternatief 3 BWA de Haringvlietdam aan de noordzijde, ter plekke van het Noordzeestrand en het Quackstrand in de gemeente Voorne aan Zee. Tracéalternatief 4 GOF passeert de Kop van Goeree.

De recreatieve mogelijkheden van deze stranden zouden bij aanleg van dit tracé in ieder geval tijdelijk beperkt worden. Omdat de werkzaamheden buiten het stormseizoen dienen plaats te vinden, is de kans groot dat een geheel strandseizoen verloren zou gaan.

Daarnaast geldt dat de gemeente Voorne aan Zee onlangs heeft geïnvesteerd in een kwaliteitsimpuls van het Quackstrand. Aanleg van de kabel aan de noordzijde bedreigt de beoogde resultaten van deze ingrepen. Ditzelfde geldt voor het tracéalternatief 1 BLS nabij het Oostvoornse Meer, waar ook projecten gepland staan voor recreatieve mogelijkheden en waterkwaliteit.

Waterkeringen

In de IEA wordt een kruising met kabels van de Haringvlietdam haalbaar ingeschat. Voor de twee onderzochte varianten is de technisch meest optimale locatie onderzocht, waarbij zoveel als mogelijk rekening is gehouden met belangen van de omgeving. Daarbij moet voor de variant 'Midden' de invloed op de stabiliteit van de dam nog nader worden onderzocht en wordt een zeer groot risico op 'piping' ingeschat.

Voor de noordelijke passage geldt dat er geen invloed is op de stabiliteit van de dam en dat er meer maatregelen mogelijk zijn om 'piping' tegen te gaan. Deze variant bevindt zich echter in de invloedssfeer van de primaire kering van waterschap Hollandse Delta.

Aanvullende zandsuppleties zijn daarbij noodzakelijk. Wij onderstrepen dat deze passage niet eenvoudig uitvoerbaar is, en met keuze voor dit alternatief zekerheden met betrekking tot de waterkering gegeven moeten worden.

Scheepvaart en infrastructuur

De kabel door het Haringvliet en de aanleg daarvan leveren tijdelijke en blijvende beperkingen op voor de bevaarbaarheid van dit water. De restricties ten aanzien van ankeren boven de kabels beperken de mogelijkheden voor de scheepvaart, waaronder recreatievaartuigen. Daarnaast liggen er 'inshore' over en onder het Haringvliet en Hollands Diep vier bruggen en 25 te passeren kabels en leidingen (waaronder de Buisleidingstraat) die de hoogspanningskabel zal moeten passeren. Deze infrastructuur is van belang voor onze lokale en regionale economie en energievoorziening.

Voor de kruisingen met kabels en leidingen zullen kruisingsbouwwerken moeten worden aangelegd die in de binnenwateren zullen bestaan uit betonblokkenmatrassen en/of steenbestortingen. Dat kan een lokale vermindering van de waterdiepte tot gevolg hebben. Voor alle kruisingslocaties met kabels en leidingen in het Haringvliet en Hollandsch Diep moet uitgezocht worden of en zo ja wat de elektrische beïnvloeding van de kabel is op andere kabels en leidingen en visa versa. Voor wat betreft de passage van de Buisleidingstraat onder het Hollandsch Diep vragen wij u om extra aandacht voor het belang van externe veiligheid.

De route door de binnenwateren zal niet belemmerend moeten zijn voor het realiseren van een tweede buisleidingentunnel door het Hollandsch Diep. De bestaande buisleidingentunnel loopt tegen zijn maximale capaciteit aan. Hiervoor zou o.a. vanwege de door uw ministerie beoogde Delta Rhine Corridor (DRC), een nieuwe tunnel aangelegd moeten worden. Tevens zullen er in dat project maximaal drie HVDC-kabeltracés voor diepe aanlanding van wind op zee parallel aan de tunnel(s) het Hollandsch Diep moeten kruisen. Recent is in het kader van project DRC door Rijkswaterstaat een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheden om deze oversteek met extra buizen en kabels te maken. Een kruisend HVDC-tracé over de bodem van het Hollandsch Diep kan daar belemmerend voor werken. Daarom roepen wij u op om in het tracé door de binnenwateren al rekening te houden met de toekomstige aanleg van een tweede tunnelbuis en drie kruisende HVDC-kabeltracés in de buisleidingenstrook.

Natuur

Voor het tracé naar Geertruidenberg zijn 'buitengaats' de Haringvlietdam twee alternatieven onderzocht. Omdat het oorspronkelijke tracé door zeer dynamisch gebied bleek te voeren zijn twee tracés uitgewerkt die het risico op blootspoeling beperken. Één van de varianten, GT-1A voert nu door de platen heen. Voor het tracé door Haringvliet en Hollandsch Diep geldt dat een tracé is onderzocht dat platen en eilanden ontwijkt en zoveel als mogelijk buiten de betonning van de vaarroute blijft.

Ook is gezocht naar een tracé dat zo min mogelijk in morfologisch dynamisch gebied en niet in te (on)diep water ligt. Gelet op de instandhoudingsdoelstellingen adviseren wij om geen kabels aan te leggen in/door de aangewezen rustgebieden in de N2000-gebieden Voordelta (Hinderplaat), Duinen van Goeree en Kwade Hoek (Slikken van de Kwade Hoek), Haringvliet (Slijkplaat, Ventjagersplaten) en Hollands Diep. Deze rustgebieden zijn begrensd en beschermd door middel van zogenaamde toegangsbeperkingsbesluiten.

Tenslotte geldt voor Variant C van tracéalternatief 3 BWA dat er zeer negatieve effecten zijn voor natuur (Natura 2000 gebied Voornes Duin en NNN-gebied Schapengors) recreatie binnen deze gebieden, terwijl in de IEA wordt gesteld dat een doorkruising van de Haringvlietdam (Variant A + B) als technisch haalbare optie wordt gezien zonder afbreuk te doen aan de stabiliteit van de Haringvlietdam.

Duurzame energieopwekking

Voor Voorne-Putten geldt dat er een groot potentieel is voor aardwarmte (geothermie) als warmtebron voor de glastuinbouwsector en de gebouwde omgeving. Door het Rijk zijn er dan ook meerdere vergunningen voor de opsporing en winning van aardwarmte afgegeven. De mogelijke komst van tracéalternatieven van Nederwiek 3 op het land zorgt voor een groeiende druk op de ondergrond met betrekking tot kabels en leidingen.